

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 63 (4)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Novembra 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4553

Walter Zipper, Beč.

Sastavna naplata za automobilske točkove i tome slično.

Prijava od 13. aprila 1925.

Važi od 1. januara 1926.

Pravo prvenstva od 14. aprila 1924. (Austrija).

Već su poznati mnogobrojni oblici izvođenja sastavnih naplata za automobilske točkove, među njima i takve, kod kojih se spojni organi, koji vezuju delove naplate, zatvaraju pomoću jednog jedinog vezujućeg organa (zavrtnji s glavom i t. d.).

Kod naplata n. pr. sa bajonetskim zatvaračima, predviđeni su, ili svi spojni klinovi ili svi bajonetski otvori, na jednom prstenu, čijim se obrtanjem vezuju ili isključuju veza. Kod ovog oblika izvođenja mora se tako isto kao i kod ostalih sastavnih naplata osigurati vezujući organ, zaštita obično služe zavrtnji. Ovi vezujući zavrtnji moraju se odvrteti prvo pri razdvajanju naplate, našta se vezujući organ pomera rukom. Pri sklapanju delova naplate mora se sa organima raditi obrnutim redom.

Kod poznatih sastavnih naplata, zametni su radovi, oduzimaju vreme, a i teški su, jer delovi koji se vade skoro su uvek uprljani prašinom i blatom sa ulice, tako da se mora otaljavati vrlo nečist posao. Osim toga potrebno je, za izvođenje svega toga, da su delovi pristupačni i da zbog toga sasvim ili delom leže po spoljnoj površini točka, čime bi se pak menjao, neželjeno, spoljni izgled točka.

Predmet je ovog pronalaska sklapajuća se naplata, kojim se gore opisane nezgode potpuno uklanjaju i omogućava kud i kamo brže razdvajanje i sklapanje delova oplate. Po pronalasku, vezujući se organ pomoću jednog organa, obično oblika šipa brave, koji se kreće u oba pravca, dovodi prinudno u oba krajnja položaja, koji

odgovaraju vezivanju i razdvajanju delova naplate. Prema tome vezivanje i razdvajanje delova naplate ništa nije teže od otvaranja i zatvaranja brave. Ova konstrukcija omogućava tako isto, da se svi organi, koji služe za vezivanje, rasporede na unutarnoj strani točka, i pusti da strci kroz točak po spoljnoj strani samo organ (koji služi samo za rukovanje vezujućim organom) sa svojim krajem, načinjenim za nameštanje ključa i tome slično. Za izvođenje takvog spoja potrebno je, da se spojni organi izrade tako, da njihovo kretanje ne nailazi ni na kakve otpore i da neizbežne prljavštine nesprečavaju ova kretanja.

Nacrt pokazuje pronalazak na točku sa punim koturom, kod koga je jedan deo naplate načinjen kao nastavak kotura. Sl. 1 i 5 pokazuju u radialnom preseku i sl. 2 i 6 u izgledu dva primera izvođenja veze oba dela naplate; sl. 3 i 4 pokazuju jedan detalj.

Kod pokazanih primera izvođenja načinjen je širi deo **a** naplate, koji se ne može skidati, od jednog komada sa punim koturom **c**. Deo **b** koji se može skidati, ima prstenastu flanšu **f** koja je paralelna prema spoljnjem delu kotura **c** i leži u prstenastoj posuvraćenosti kotura **c**. Deo **b** se svojim unutarjim obodom oslanja na prstenasti stupanj **g** kotura **c**.

Kod oblika izvođenja po sl. 1 i 2 utvrđene su u krugu na delu **b**, koji se skida, otvorene kuke **h**, koje kroz otvore **i** dela **d** strče na unutarnoj strani točka. Kao odbojnik za kuke **h** služi na unutarnoj strani

točka postavljeni otvoreni elastični čelični prsten **j**, čiji se prečnik može menjati povećavanjem i smanjivanjem odstojanja njegovih krajeva. Ako se prsten **j** dovede na manji prečnik, onda isti hvata sve kuke **h** i obrazuje njihov odbojnik. Ako se pri promeni spoljnog obruča silom promeni prečnik prstena **j**, onda on ispušta kuke **h** te se deo **b** može lako ukloniti.

Za vezivanje krajeva **j** služi automatski zatvarač, koje je u slici 3 i 4 pokazan u većoj razmeri. Ovaj zatvarač se sastoji iz jednog malog kotura **t**, koji je postavljen na unutrašnjoj strani točka, čiji šip i leži u delu **d** venca i zakovanom delu **V** (sl. 4). Kroz jedan otvor dela **f** ispali kraj toga šipa načinjen je četverougao, tako da se kotur **1** može obrtati pomoću ključa. Sa koturom **t** vezane su dve savijene poluge **w** pomoću dva klina **k₁**, **k₂**, pri čem su krajevi poluga klinovima **k** vezani sa krajevima prstena **j**.

Ako se kotur **t** obrne u pravcu strelice (sl. 3) za nešto više od 180°, tako da klinovi **k₁** i **k₂** zauzimaju položaje **k₁** i **k₂**, nacrtane točkastim linijama, onda klinovi **k₁** približuju pomoću **n** krajeve čeličnog prstena **j** za hvatanje sa kukama **h**. U položaju (isprekidanim linijama **k₁** i **k₂**), izašli su klinovi **k₁** i **k₂** iznad srednje linije prstena **j**, i poluge **n** naležu svojim unutrašnjim površinama na šipove kotura **t**, čime je sprečeno dalje obrtanje u pravcu strelice **I**. Od prstena **j** u pravcu tangente izvršeno vučenje drži poluge i u položaj u zatvaranja. Automatski zatvarači ove vrste već su poznati.

Da bi pri otvaranju veze delova **a** i **b** prsten **j** izašao sigurno iz svojih kuka, to ima za tu svrhu od prilike u sredini jedan urez **j₁** (sl. 2). Cilj je ovom urezu da prsten **j** ravnomerno federira u svima pravcima spolja, ako se odstojanje njegovih krajeva poveća.

Da bi se sprečilo, da se pri skidanju dela **b** prsten **j**, koji ne leži više u kukama **h** po otvaranju veze, odvoji od kotura **c**, zakovano je između svake dve kuke deo **x** u obliku **v** (sl. 1 i 2) na delu **d**. Ovi delovi **x** omogućavaju širenje prstena **j**, ali sprečavaju da se isti podigne sa kotura. Spoljni krajevi ovih delova **x** ograničavaju istovremeno širenje prstena **j**, tako da on mora pri odvajanju podjednako izlaziti iz svih kuka **h**.

Iznad prstena **j**, delovi **x** i kuka **h**, kao i iznad brave u sl. 3 i 4 pokazane, pričvršćen je tanak, prstenasti zaštitni lim u (sl. 1), tako da svi delovi budu šlićeni od prašine i vode.

Pri sastavljanju i odvezivanju delova **a**, **b**, nije dakle potreban dalji rad sem obr-

tanje šipa **u** za oko 180°; ovo ne nailazi ni na kakve znatne otpore, pošto nema trenja za savlađivanje a blato ne sprečava izlaz prstena **j** iz kuka **h**. Na spoljnoj strani točka ne vidi se ništa sem kraja šipa **u**.

Kod oblika izvođenja po sl. 5 i 6, načinjen je spojni organ za kuke **h** kao ravan prsten **z**, koji na svom obimu ima izdubljenja 2, koja odgovaraju kukama **h**. Ovaj prsten **z** ima nekoliko lučnih proreza 3, kroz koje prolaze zavrtnji 4 koji su uvučeni u kotur **c**. Prsten **z** može se obrtati, duž proreza 3, u pravcu strelice **II** (sl. 6). U položaju pokazanom u sl. 6, prsten **z** zatvara sve kuke **h** i time čvrsto vezuje delove **a** i **b**. Ako se prsten **z** obrne duž proreza 3 onda se može deo **b** naplate skinuti. Da bi se prsten mogao obrtati, snabdeven je po svom unutrašnjem obodu kratkim zupcima 5, u koje ulazi mali zupčanik 6, koji leži na koturu **c**. Šip 7 ovog zupčanika 6 načinjen je četvrtasto i strči na spoljnoj strani točka, tako da se može obrtati, kao i gore, pomoću ključa.

Usled vrlo velikog odnosa prenosa između malog zupčanika 6 i zubaca 5, potrebna je vrlo mala snaga za kretanje. Time što su umesto bajonetskih proreza predviđene kuke **h** i otvoreni otvori 2, omogućava se skidanje delova i pored osušenog blata.

Patentni zahtevi:

1. Sklapajuća naplata, kod koje se oba dela naplate (**a**, **b**), držeći spojni organi, vezuju ili odvajaju pomoću jednog jedinog spojnog organa (**j**, **z**), naznačen time, što se ovaj organ pomoću jednog organa (**u**, **7**), koji je načinjen kao šip brave, i koji se kreće u dva pravca, silom dovodi u dva krajna položaja, koji odgovaraju zatvaranju i isključivanju delova naplate.

2. Sklapajuća naplata po zahtevu 1, naznačena time, što su organi, koji služe za vezivanje oba dela naplate, postavljeni samo na unutrašnjoj strani točka, i što organ (**u**, **7**), koji služi za uključivanje i isključivanje spojnih organa, sa svojim krajem za nameštanje ključa strči kroz točak na spoljnoj strani.

3. Oblik izvođenja sklapajuće se naplate po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se spojni organi za delove naplate sastoje iz otvorenih kuka (**h**) i vezujući organ za sve kuke iz otvorenog čeličnog prstena (**j**), čiji su krajevi vezani sa delom za ključ, čijim se obrtanjem isti krajevi prstena u raznim pravcima jedan drugom približuju odn. udaljuju usled čega prsten dolazi u i van hvatanja sa kukama (**h**).

4. Sklapajuća naplata po zahtevu 1-3,

Adpatni broj 4520.
Fig. 1
naznačena time, što su krajevi čeličnog prstena (j) međusobno vezani pomoću automatskog zatvarača (t, w).

5. Oblik izvođenja sklapajuće naplate po zahtevu 1—3, naznačen time, što je spoj-

ni organ za sve kuke (h) načinjen kao ravan prsten (z), koji se obrće oko osovine točka, i koji ima izdubljenja (2) na obimu, kao i zupce u koje ulazi zupčanik (6) vezan sa organom (7).

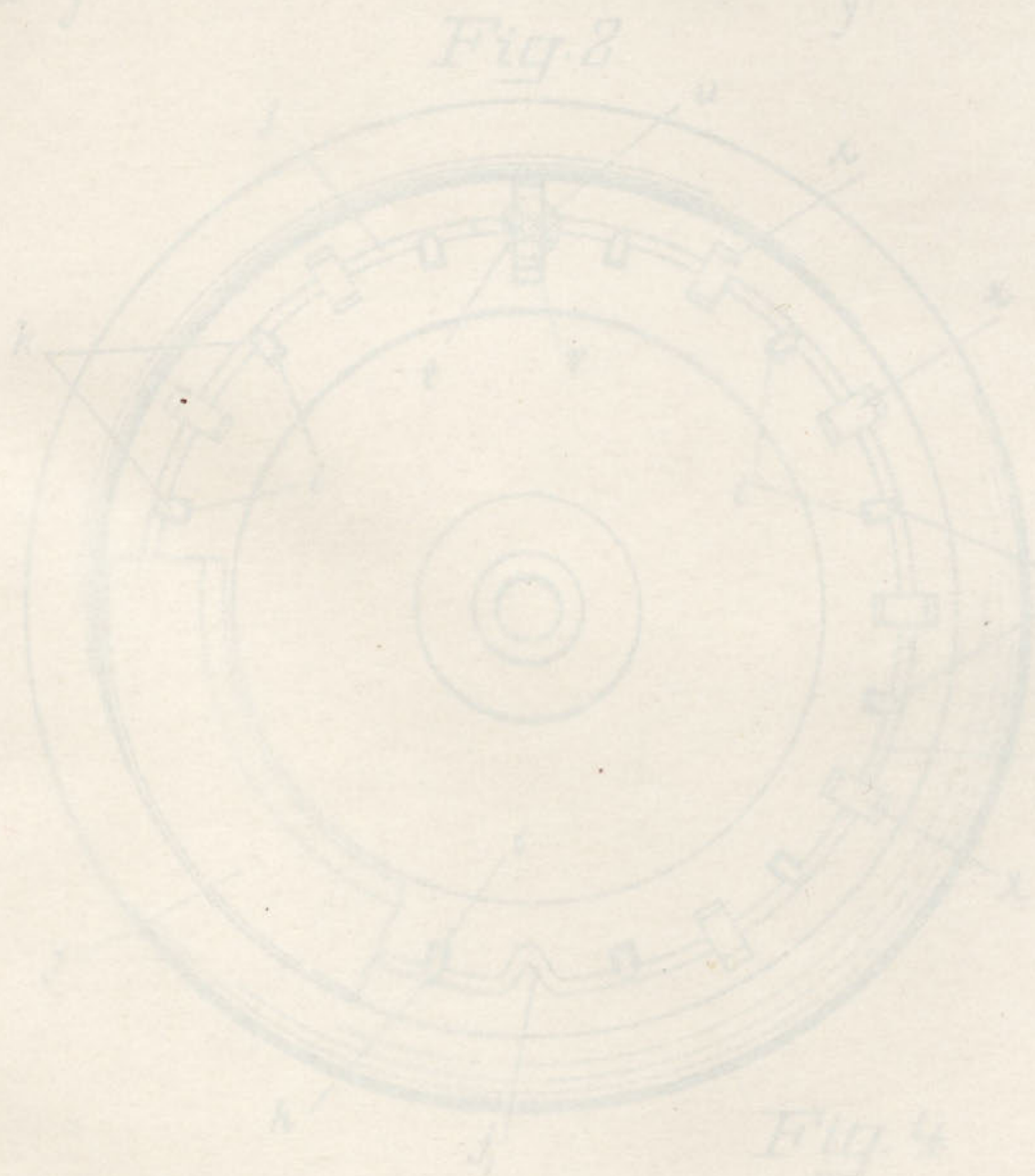

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 1

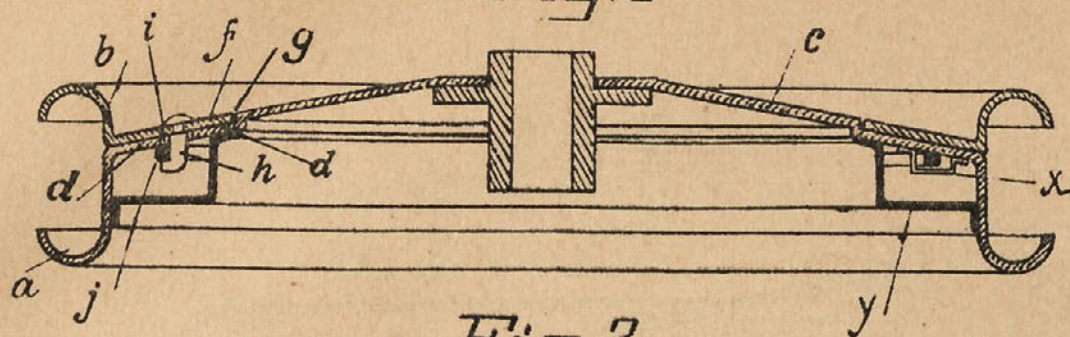

Fig. 2

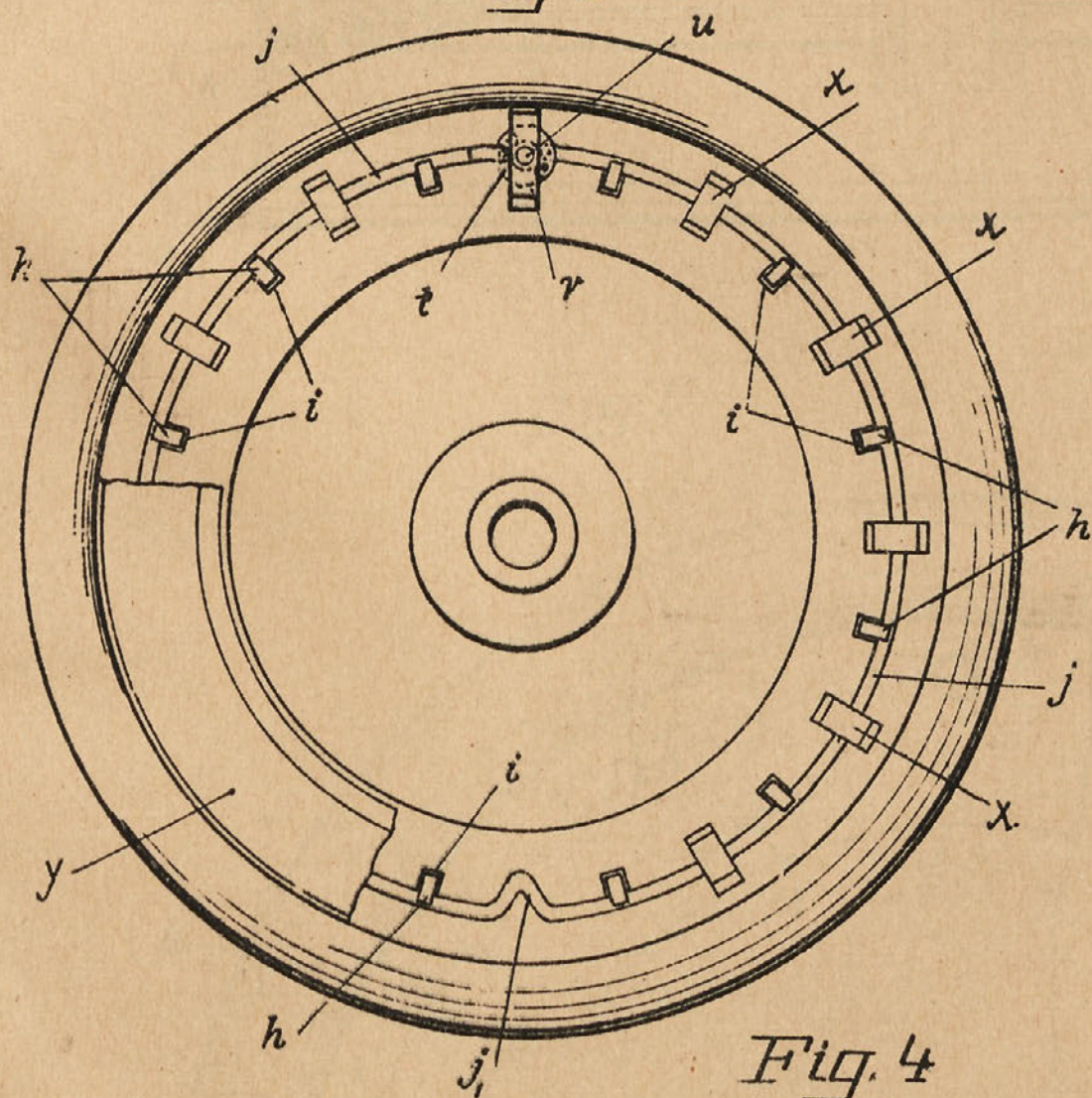

Fig. 3

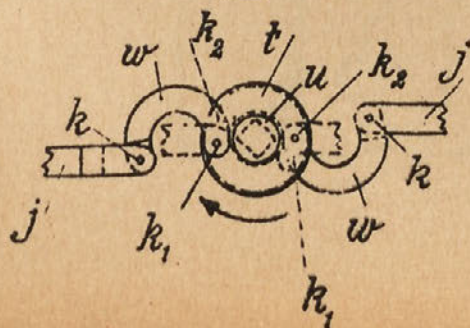

Fig. 4

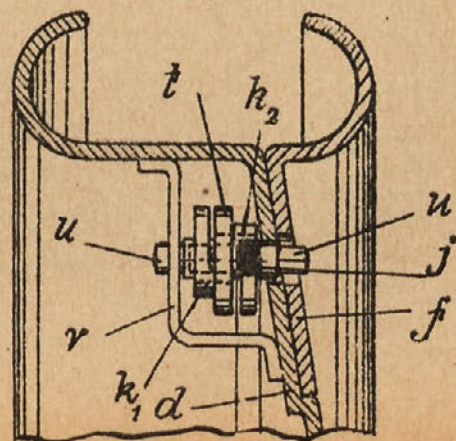

Fig. 5

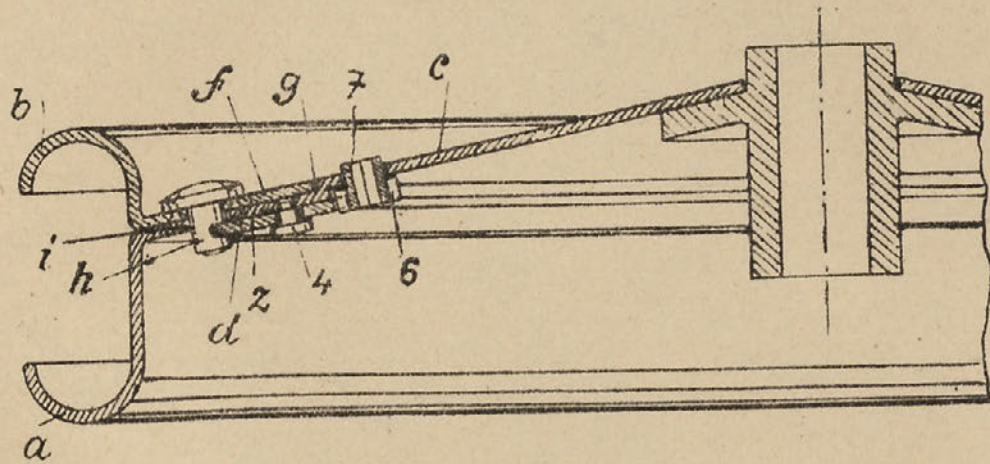

Fig. 6

